

CD

VAN mezzosopraan Marta Infante Alexandre hadden we nog niet gehoord vóór we deze cd met muziek van Telemann in handen kregen. Een Spaanse die in het Duits zingt? Het blijkt na beluistering een geslaagde combinatie. Maar waarom kiest een jonge artieste voor haar eerste opname uitgerekend voor de oude Telemann? De zangeres vertelt zelf dat de man niet haar eerste keuze was. Zoals wellicht velen meende ook zij dat hij niet zo veel vokale muziek had gecomponeerd. Tot ze deze cantates van zijn *Harmonischer Gottesdienst* onder de ogen kreeg. Ze was meteen verkocht.

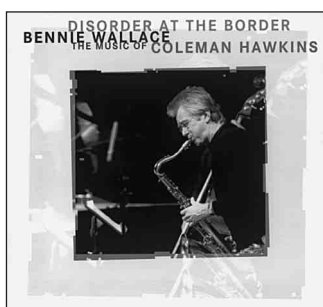
Bovenvermelde verzameling, een jaarcyclus van 72 kerkcantates, bundelde Telemann op het einde van het jaar 1725. Enkele jaren later breide hij er nog een vervolg aan, zodat er uiteindelijk 144 (een betekenisvol aantal) liturgische cantates te boek werden gesteld. Telemann, Bach en Händel gelden als drie grote tijdgenoten. Ze tonen ons ook drie belangrijke en onderscheiden visies, zowel op de muziek als op de religieuze inhoud. Grof vulgariserend zou je kunnen stellen dat Bach steeds de diepte zoekt, Händel virtuoos over het gladde ijs schaatst en de immer goedgehumeerde Telemann geniet van de zon die door de wolken priemt.

Maar iedere grootmeester beheerst ook de kunst en de kunde om de moeilijkste muziek natuurlijk te laten klinken. Marta Infante en het ensemble Fontegara maakten op deze cd een keuze uit de cantates van de eerste bundel, die van 1725 dus. De teksten stammen vooral uit de Paulusbrieven en de Psalmen, wat natuurlijk ook te maken heeft met de lutherse traditie waarin Telemann opereerde. Het is complexe muziek, die gebruikmaakt van tal van retorische elementen. We horen opklimmende en neerdalende notenreeksen die gedachten of zinsneden onderstrepen. Hoewel Telemann de lat voor de uitvoerders hoog legt, klinkt alles hoogst vanzelfsprekend en natuurlijk.

Ook het instrumentaal ensemble kan er wat van. De drieëndertigste cantate valt op door zijn originele uitwerking. Het gaat om de samenwerking tussen de zwakke, lusteloze mens die van God is afgesneden, en Gods Geest zoals bezongen in het *Veni Creator*. Gods Geest maakt alles nieuw en herschept. Telemann laat de zangpartij zonder grootse dramatiek de zwakheid van de mens schetsen. De muzikanten vertolken met brio hoe de Geest Gods aandringt om de mens te reanimeren en alles tot nieuw leven te wekken. Na het recitatief wordt alles nog eens extra hernomen, want dan daalt de viool als het ware af tot de diepste diepten van het menselijke bestaan, waarna een expressieve 'verrijzenis' de hemelse glorie oproept. Geen wonder dat Händel later deze laatste melodie zonder schroom kopieerde in een van zijn bekende *Coronation Anthems!* (JC)

Georg Philipp Telemann, *Alto Cantatas*, door Marta Infante en het Ensemble Fontegara onder de leiding van Raul Mallavibarena, Enchiriadis (distributie Codaex), EN 2017, 21,15 euro.

IN 2004 was het honderd jaar geleden dat Coleman Hawkins werd geboren, een van de strafste jazzmusici ooit. Bennie Wallace, inmiddels ook al zestig en een virtuoos op tenorsaxofoon, vatte het plan op om de meester waardig te herdenken. Hij kreeg de zegen van Hawkins' dochter en verzamelde een krachtige band rondom zich. Op het programma: allerlei songs die ofwel van Coleman Hawkins zelf zijn ofwel meermaals door hem vertolkt, bijvoorbeeld het onverslijtbare *Honeysuckle Rose*. Ook een evergreen als *Joshua fit the battle of Jericho* mocht in het rijtje niet ontbreken.

Maar eens de boys bijeen en het programma uitgekozen, blijft natuurlijk de vraag hoe je dit vertolkt. Dat vraagt even veel hersenwerk als wanneer een herdenking van een componist van klassieke muziek op het getouw stond. Bennie Wallace wilde 'terug naar de bron', maar ook geen slaafse imitatie. Het resultaat klinkt bijzonder fris en levendig. De band vertrekt van het bekende materiaal, maar onderwerpt het als het ware aan een kritisch onderzoek. Kortom, samen met zijn puike band slaagt Bennie Wallace erin om een eerbetoon neer te zetten dat geen elf-novemberherdenking is, maar een oprechte jamsession waar de gevierde met vreugde zou zijn op af gekomen! (JC)

Bennie Wallace & his Orchestra, *Disorder at the Border. The Music of Coleman Hawkins*, Enja Records (distributie Coda), HAEN 98239, 20,45 euro.

Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.

BIJNA ALLES OVER KAAS

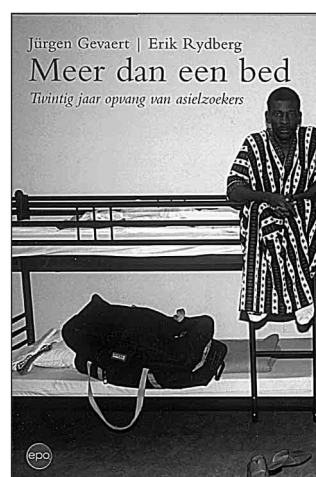
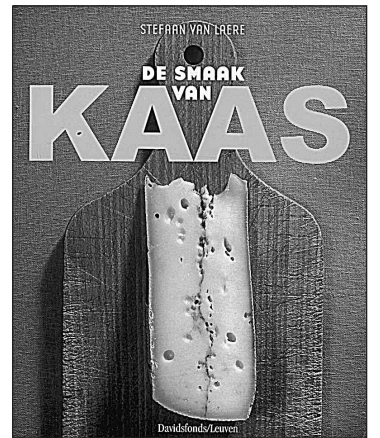
ONS doet kaas meteen denken aan het aldus getitelde boek van Willem Elsschot, geschreven in 1933 en wellicht het bekendste werk in de Nederlandstalige literatuur waarin dit zuivelproduct prominent aanwezig is. Dat is in *De smaak van kaas* niet minder, al betreft het ditmaal geen literair werk. Dit boek gaat over soorten kazen en hoe ze in te delen, en natuurlijk mochten ook enkele recepten met kaas niet ontbreken.

Na een hoofdstuk over het maken van kaas, inclusief een overzicht van het zoutgehalte in verschillende kaassoorten, volgt een lijst van de criteria waarop dit product kan ingedeeld worden: de herkomst van de melk (koeien, geiten, schapen...), de hardheid of het vetgehalte in de droge stof, zelfs heel gewoon enkele uiterlijke kenmerken zoals blauwgeaderd, met gewassen korst, geperst... En wat dacht u van *Zachte zuivel met witte oppervlakteflora*? Inderdaad, het betreft hier de bekende camembert of brie.

Volgende delen schotelen de lezer leuke weetjes voor over geiten- en schapenkaas, over kaas en gezondheid, zowaar over wijn- en kaaskaart, en zelfs over de ingrediënten van een geslaagde kaas- en wijnavond. Het prijskaartje van deze suggesties ontbreekt helaas. Ook de combinatie van kaas en bier en andere gedistilleerde dranken heeft zijn plaats in *De smaak van kaas*. Pas dan volgt een portretje van enkele bekende kaaslanden met hun typische soorten en smaken, natuurlijk met Nederland op kop. Elk land biedt ook enkele typische kaasrecepten aan.

Achteraan in het boek volgen nog enkele weetjes, zoals over de kaas in *Kaas* van Willem Elsschot en de kaas in strips, gevolgd door nog meer eenvoudige kaasrecepten. Als dessert krijgt u de smaak van kaas volgens *maitre-froger affineur* Fried Elsen. Een pracht van een boek voor wie een neus voor kaas heeft. (TH)

Stefaan Van Laere, *De smaak van kaas*, Davidsfonds, Leuven, 2007, 180 blz., 34,50 euro, ISBN 978 90 5826 475 6.

HET KLEIN KASTEELTJE

EIND 1986 opende het eerste opvangcentrum voor asielzoekers de deuren in het beruchte Klein Kasteeltje in Brussel, het voormalige selectiecentrum van het Belgische leger. Het warend de pionierjaren in de sector. Niemand kon toen bevroeden dat vluchtelingen en asielprocedures luttele jaren nadien zo'n heikele thema's zouden worden. Vooral in het midden van de jaren 1990 wist de overheid geen blijf met de vele asielzoekers. De grenzen van het Oostblok werden geopend en vele Afrikanen en Aziaten zochten soelaas in Europa.

Op een journalistieke wijze blikken Jürgen Gevaert en Erik Rydberg terug op twintig jaar opvang van asielzoekers. De insteek is niet theoretisch of beschouwend. De auteurs borstelen zeventien verhalen van mensen die op een of andere wijze met de problematiek te maken hebben. We horen de eerste werknemers van 't Klein Kasteeltje aan het woord, een actievoerder die zich verzette tegen een nieuw centrum, een moeder die 'meter' werd van een minderjarige asielzoeker. Natuurlijk komen ook de vluchtelingen zelf aan het woord.

Uit *Meer dan een bed* blijkt alvast dat je alle asielzoekers niet over één kam kunt scheren. De achttienjarige Didier Mbenga arriveerde in 1999 met een vals paspoort op Zaventem en werd doorgestuurd naar het opvangcentrum in Kapellen. Vandaag speelt hij als basketbalspeler in de wereldberoemde Amerikaanse competitie NBA en maakt hij deel uit van onze nationale basketploeg, de Belgian Lions.

Intriest is dan weer het verhaal van Aleksander Tukman, een jonge Oekraïense jood die in 1995 in het Klein Kasteeltje belandde en vervolgens in de mallemol van de Belgische bureaucratie. De procedure begon psychologisch zwaar op de man te wegen. Uiteindelijk raakte hij in 2001 geregulariseerd en verhuisde hij naar een zelig huurkamertje. Een CO-vergiftiging maakte er evenwel bruusk een einde aan zijn leven. Tukmans tocht naar de vrijheid eindigde op een Brusselse begraafplaats. (EDS)

Jürgen Gevaert & Erik Rydberg, *Meer dan een bed. Twintig jaar opvang van asielzoekers*, Epo, Berchem, 2007, 168 blz., 19,50 euro, ISBN 978 90 6445 467 7.

DICHTER DES VADERLANDS

TERWIJL wij in Vlaanderen pochen met onze stadsdichters, hadden onze noorderburen van 2000 tot 2004 zowaar een Dichter des Vaderlands, met name Gerrit Komrij. In Wikipedia, de populaire internetencyclopedie, krijgt de man nog tal van andere talenten toebedeeld: Nederlands dichter, schrijver, vertaler, criticus, polemist, toneelschrijver.

In deze bundel stellen we vast dat Komrij bovendien een groot kenner en verzamelaar is van kinderroepzinnen. Een aardige collectie bundelde de Nederlander in een lijvig boek, meer dan duizend bladzijden die vijf eeuwen overbruggen. Het eerste gedicht in deze bloemlezing is het alombekende *Er waren twee koningskinderen*.

Bekende Nederlandse dichters zoals Annie M.G. Schmidt en Dick Bruna ontbreken natuurlijk niet, maar ook Vlaamse poëten, onder wie Geert De Kockere en Bart Moeyaert krijgen hun plaatsje. Ook kinderschrijfsels horen thuis in de boek.

Natuurlijk ontbreken ook de grote klassiekers niet. Kent u nog *A is een aapje / Dat eet uit zijn poot / ... / Z is een zeeman / Die zegt u vaarwel*. Of enkele rijmpjes in de stijl van *Slaap, slaap, kindje, slaap of Altijd is Kortjakje ziek*. Wedden dat ook in uw geval mooie herinneringen de kop opsteken bij het doorbladeren van deze dichtbijbel. Handig is alvast de inhoudstafel, bijna honderd bladzijden, alfabetisch per dichter gerangschikt en aangevuld met de bundel waarin het gedicht reeds verscheen. (TH)

Gerrit Komrij (redactie), *De Nederlandse kinderroepzinnen in duizend en enige gedichten*, Prometheus, Amsterdam, 2007, 1040 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 446 1057 4.

